

Värmdö kommun

Besöksadress: Skogsbovägen 9-11

Postadress: Värmdö kommun

134 81 Gustavsberg

08-570 470 00

varmdo.kommun@varmdo.sewww.varmdo.se

Riktlinjer för barn- och ungdoms, och familjerättsärenden

Dokumenttyp	Riktlinje
Diarienummer	2025SCN/0044
Lagstadgat styrdokument	Nej
Ersätter styrdokument	14SCN/0211, 2017SCN/0041, 2018SCN/0039
Aktualitetsprövning	Inför varje mandatperiod samt vid behov.
Ansvar	Individ- och familjeomsorgskontoret
Beslutsnivå	Socialnämnden
Beslutsdatum	2025-06-04

Syfte

Riktlinjerna för myndighetsutövning enligt socialtjänstlagen inom barn- och ungdoms, och familjerättsärenden fastställs av socialnämnden och är ett styrdokument främst riktat till handläggare som arbetar med barn- och ungdoms, och familjerättsärenden. Syftet med riktlinjerna är att ge socialtjänsten i Värmdö kommun bästa förutsättningar att utföra uppgifter inom barn- och ungdomsärenden och familjerättsärenden samt att skapa förutsättningar för rättssäker handläggning utifrån rådande lagstiftning och föreskrifter.

Riktlinjerna syftar också till att ge politiker en vägledning i arbetet för att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling samt att ge information till kommunens invånare om vad som gäller inom området. Riktlinjerna har sin utgångspunkt i lag, förarbeten, rådande föreskrifter och rättspraxis och ska ses som vägledande. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i förhållande till gällande lagstiftning inom området. Riktlinjerna innebär inte någon begränsning för den enskildes möjligheter att få sin ansökan individuellt prövad och varje beslut ska baseras på den enskildes individuella behov.

Målgrupp

Målgruppen för riktlinjerna är barn och ungdomar i åldern 0-20 år som vistas i kommunen och som kan vara i behov av skydd eller stöd från socialnämnden.

Grundläggande bestämmelser

Grunden för arbetet med frågor som rör barn och ungdomar är den lagstiftning och de nationella riktlinjer, domar och beslut som styr socialnämndens verksamhet, tillsammans med Värmdö kommuns vision och mål.

Nedan redovisas lagstiftning, föreskrifter, allmänna råd som ligger till grund för riktlinjerna.

Förutom nedanstående tillkommer även FN:s konvention om barns rättigheter, barnkonventionen.

- Socialtjänstlagen (2025:400)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (1990:52)
- Lag om placering av barn i skyddat boende (2024:78)
- Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (1964:167)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Socialtjänstförordningen (2001:937)
- Förvaltningslagen (2017:900)
- Föräldrabalken (1949:381)
- Lagen om personnamn (2016:1013)

- Lag om god man för ensamkommande barn (2005:429)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
- Socialstyrelsens handböcker

Socialnämndens intentioner och särskilda insatser för målgruppen

Socialtjänsten ska arbeta förebyggande och med tidiga insatser

Förebyggande arbete är ett övergripande mål för socialtjänstens verksamheter. Socialtjänsten ska arbeta förebyggande och med tidiga insatser. Syftet med att arbeta förebyggande är att förhindra att problem uppstår samt att redan uppkomna problem inte blir mer omfattande. Framtida behov av socialtjänstens insatser kan också fördröjas med hjälp av förebyggande arbete och tidiga insatser. Det förebyggande arbetet ska vara en självklar och integrerad del av socialtjänstens verksamheter.

Det förebyggande arbetet bör synliggöras i målformulering, verksamhetsplanering, resursfördelning, uppföljning och i det praktiska arbetet.

Lätt tillgänglig socialtjänst

En viktig del inom det förebyggande och tidiga arbetet är att socialtjänsten är synlig och lätt tillgänglig på arenor där barn, unga och deras föräldrar finns. Det ökar förutsättningen för att målgruppen får ett ökat förtroende för socialtjänsten och därmed vågar söka och ta emot stöd från socialtjänsten. Inriktningen för arbetet ska vara att tidigt uppmärksamma barn och unga i behov av stöd och att tidigt sätta in insatser. Genom detta antas risken för en mer komplex problematik och behovet av mer omfattande insatser kunna minska.

Det ska vara lätt att komma i kontakt med socialtjänsten och att kunna få stöd innan problemen blivit för omfattande. Socialtjänsten ska erbjuda råd och stöd individuellt och i grupp för de barn, unga och föräldrar som har behov. Socialtjänsten ska finnas tillgänglig fysiskt och digitalt och informationen ska vara lättillgänglig och målgruppsanpassad. Barn och unga ska kunna få stöd där de befinner sig, exempelvis i skolan och/eller på fritidsverksamhet. Socialtjänsten ska noggrant följa upp att invånarnas behov tillgodoses och att förbättringar görs löpande. En lätt tillgänglig socialtjänst är en förutsättning för att kunna arbeta förebyggande och med tidiga insatser.

Delaktighet och individanpassade insatser

All verksamhet ska genomsyras av den enskildes möjlighet till delaktighet. Detta gäller såväl vid handläggning som vid utförande av insatser. Barn och unga ska ges möjlighet att vara delaktiga i frågor och beslut som rör dem. Barnet har rätt till ett eget samtal med socialtjänsten. Samtal och/eller observationer ska genomföras i alla utredningar och uppföljningar. Om det inte har genomförts ska det tydligt framgå i dokumentationen varför.

Barn och unga har även rätt till att få kontinuerlig och relevant information anpassad efter ålder, mognad och individuella förutsättningar.

Socialtjänsten ska ta hänsyn till barn, unga och föräldrars behov vid planering av insatser. Insatserna ska anpassas efter den enskildes förutsättningar och möjligheter att ta till sig insatsen. De insatser som erbjuds ska vara kunskapsbaserade och av god kvalitet. Vid uppföljning av insatser ska måluppfyllelse bedömas för att säkerställa att insatsen leder till det önskade resultatet.

Samverkan

Socialtjänsten ska ha en god samverkan såväl internt inom kommunen som externt med andra aktörer. Socialnämndens inriktning är att invånarna i kommunen ska ha trygga och jämlika livsvillkor. Socialtjänstens verksamheter bedrivs även inom andra nämnder, såsom vård- och omsorgsnämnden samt gymnasie-, vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden. Dessa nämnder ska samarbeta för att tidigt identifiera behov, samordna insatser och gemensamt bereda ärenden som kräver åtgärder från flera nämnder. Samverkan är en nyckel till att skapa en helhetssyn kring individens behov och ska alltid ske med individens samtycke och delaktighet.

Vetenskap och beprövad erfarenhet

Socialtjänstens verksamheter ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

De insatser som socialtjänsten erbjuder ska vara kunskapsbaserade och vila på evidens och beprövad erfarenhet. Att arbeta utifrån kunskap innebär att man medvetet och systematiskt använder flera kunskapskällor vid val av insatser. Det handlar om att tillämpa den bästa tillgängliga kunskapen, ta hänsyn till individens erfarenheter och önskemål, beakta den specifika situationen och omgivande faktorer samt dra nytta av den professionelles expertis. Om det saknas vetenskap och/eller beprövad erfarenhet inom ett specifikt område så utgör det dock inget hinder för socialtjänsten att bedriva verksamheten inom detta område. Arbetssätt som används behöver följas upp kontinuerligt och utvecklas eller avvecklas om de inte lever upp till kraven på evidens och beprövad kunskap. En systematisk uppföljning av insatserna främjar verksamhetsutveckling och säkerställer att insatserna är anpassade efter lokala behov.

Bestämmelser om barns bästa

I nya socialtjänstlagen är det förtydligt att barnets bästa ska beaktas i alla åtgärder som rör barn. Barnets bästa ska beaktas i handläggningen av ärenden, vid genomförande av insatser och vid uppföljning av barnets situation. Barnets egna åsikter ska tillmätas stor betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Barn har rätt att kontinuerligt få information om vad som händer i deras ärende och om planeringen framåt. Informationen ska vara anpassad efter barnets ålder, mognad och individuella förutsättningar vilket innebär att informationen kan behöva ges på ett enkelt och tydligt språk samt upprepas vid flera tillfällen. Den som lämnar informationen ska också, i den mån det är möjligt, säkerställa att barnet har förstått informationen.

Uppföljning och revidering

Riktlinjerna ska årligen följas upp och revideras vid behov, utifrån ny rådande lagstiftning, föreskrifter och andra ledande dokument. Ansvar för att riktlinjerna tillämpas och efterlevs vilar på ansvarig chef för enheten.